

**ASiantuntija-
lausunto**

tav@eduskunta.fi
HE 197/2024

Suomen sähkönkäyttäjien asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain ja sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta

Suomen sähkönkäyttäjät ry (ELFi) kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sähkömarkkinalain ja sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta.

Edustamme Suomessa yli 1 GWh vuodessa kuluttavia sähkön netto-ostajia. Jäsenemme ovat kaupan, teollisuuden ja palvelualojen yrityksiä, joille kilpailtu ja luotettava sähkömarkkina on merkityksellinen liiketoimintojen kustannusten ja investointien näkökulmasta.

ELFin kommentit hallituksen esitykseen

Pidämme hallituksen esitystä pääosin oikeansuuntaisena, mutta pienten ja keskisuurten sähkön ostajien näkökulmasta sääntelykokonaisuus on monimutkainen ja vaikeaselkoinen.

Sähkömarkkinoiden sääntöjä kehitettäessä on tärkeää varmistaa säädösten selkeys ja läpinäkyvyys, jotta sähkön ostajat voivat ymmärtää oikeutensa ja velvollisuutensa asioidessaan sähkönmyyjien ja jakeluyhtiöiden kanssa.

Näkemyksemme mukaan seuraavat kohdat vaativat jatkotarkastelua ja kehittämistä sähkön ostajien näkökulmasta:

Kiinteähintainen irtisanomismaksu (92 a §)

Ehdotamme kiinteähintaisen irtisanomismaksun käyttöönottoa. Tällä hetkellä eri myyjien tarjousten vertailu on kuluttajille ja pienille yrityksille käytännössä mahdotonta, mikäli sopimukseen sisältyy dynaamisia korvauskomponentteja. Sähkön ostajalla ei ole mahdollisuutta arvioida myyjien ilmoittamien kustannusten oikeellisuutta. Lisäksi on havaittu, että kaikki sähkönmyyjät eivät noudata kuluttajariitalautakunnan suosituksia kohtuullisista irtisanomiskustannuksista.

Selkeyden lisäämiseksi myyjien tulisi ilmoittaa tarjoukset yksinkertaisessa ja vertailtavassa muodossa, esimerkiksi:

- *Myyjä 1: Vuoden sopimus, hinta 8,0 s/kWh, irtisanomissakko 700 €*
- *Myyjä 2: Vuoden sopimus, hinta 8,5 s/kWh, irtisanomissakko 100 €*

Verkonhaltijan aseman korostuminen (20 §)

Ehdotuksessa painotetaan entistä voimakkaammin verkkonhaltijan näkökulmaa, mikä heikentää erityisesti sähkönkäyttäjien asemaa. Nykyisiä liittämiseen liittyviä aikatauluongelmia ei joko täysin ymmärretä tai niitä ei haluta ratkaista.

Erityisesti jakelu- ja alueverkkojen osalta säännös on epäselvä, ja se nykymuodossa poistaa käytännössä kaikkien ei-ammattimaisien sähkönkäyttäjien näkymät todellisiin tai taloudellisen optimoinnin syihin. Läpinäkymättömyys voi estää sähkönkäyttäjää tekemästä taloudellisesti optimaalisia ratkaisuja tai arvioimasta investointiensä toteutettavuutta. Pidämme tätä merkittävänä ongelmana, joka vaatii huomiota.

Kantelijan asianosaisasema (99 a §)

Mielestämme kantelijalla tulisi olla selkeä asianosaisasema, jotta mahdolliset markkinahäiriöt ja sähkömarkkinoiden epäselvyydet voidaan käsitellä oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti.

Seuraavia asioita pidämme erityisen merkittävänä puhtaan siirtymän edistämiseksi Suomessa

54 a § Muutos vähäpäästöiseksi yhteiskunnaksi vaatii sähkönkäyttäjiltä jatkuvia investointeja tavoitteen saavuttamiseksi edistämiseksi. ELFin näkökulmasta infrastruktuurin on tehtävä yhteistyötä sähköisen liikkumisen edistämisen suhteen.

54 c § Sähköinen asiointi on kykypäivää ja osaltaan vähentää päästöjä.

ELFin kommentit sähköntoimitussopimusten vertailuun annettuun lakiin

ELFin mielestä sähköntoimitussopimusten vertailuun annettuun lakiin tehdyt muutokset ovat tarpeellisia ja kannatettavia.

Kunnioittavasti
Pasi Kuokkanen
Suomen Sähkönkäyttäjät ry